

דבר חודש בחודשו

בס"ד

עלון שומעי לקחו של מורנו הרב יואל שוורץ שליט"א

עלון 96 - אב 2 תשפ"א

נחמה מול גאולה [שבעא דנחמתא]

היה יהודי אחד מאמין בעולם! אין לך מושג כיצד זה היה נראה, היו לו עיניים לבחורי ישיבות, הבחורים היחידים שהיו בישיבות, היו בעיקר בכפרים, היתה רק תחרות מי לועג ומי נלחם יותר...

אולי שמעתם על תנועת ה"כונד", 600,000 איש בפולניה פורקי עול, בעיתונות היו כותרות "הכנו בחרדים", "החרדים הם שונאינו"... המכנה המשותף לכל התנועות היה לעקור את הדת למחוק את שם האלוקים. היום ידוע בוודאות שכל הפריחה התורנית המופלאה היא תוצאה של השואה...

כעין הדברים האלה כתב גם הרב חיים דוב רבינוביץ' בספר 'דעת סופרים' - מנחמיה עד ימינו, אחר שציין את דברי החפץ חיים באיגרותיו שמקונן על הירידה הרוחנית הנוראה שהיתה כבר בזמנו, ושם סיכם את סיבת השינוי לטובה: האזהרה שבאה מגרמניה, החרידה לבבות, הכשירה אותם להענות למעטים שתמיד היו מועטים שקראו לשינוי הדרך...

ואף במישור הארצי היתה השואה לתועלת לתקומת האומה, ולכן לא פלא שקיימת תעשייה שלמה בקרב שונאי ישראל להכחיש את השואה.

לאמור שנחמה היא בעיקר הבנת העבר טרם גאולת העתיד, מובן כיצד חכמי ישראל התנחמו בנבואת זכריה הנביא על בנין ירושלים למרות שהיא לא כללה בנין המקדש וגילוי משיח בן דוד. ואפילו לא הוזכר בנבואה שום עניין רוחני, אלא רק את הישועה הארצית בלבד.

תוספת ביאור למהות הגאולה

אמנם סיום ספר איכה (פרק ה' פסוק כא) הוא 111 'הַשִּׁבְנוּ ה' אֵלֶיךָ (ונשוב) וְנִשְׁבְּחָהּ, הַיְדֵשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם" כאילו לומר די לנו אם נהיה כמו לפני הגלות. גם הנביא מלאכי (מלאכי ג' ד'): "וְעֵרְבָה לָהּ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם פִּימִי עוֹלָם וְכִשְׁנֵים קְדֻמֹּנִיּוֹת". וכן אנו מתפללים כמה פעמים ביום: "ושם נעבדך ביראה וכשנים קדמוניות. וגם לשון חז"ל (ברכות ו, ב): כל המשמח חתן וכלה כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים - לא בנין חדש אלא רק בניית הישן שהיה חרב, אבל באמת אין זה הכל שהרי ישנן תחנות חדשות, ימות המשיח, עולם הבא, תחיית המתים. וביניהם ביטול יצר הרע ודברים שיקרים להשיגם יהיו קלים להשגה, כאמור (פסחים נ') היינו תורת הסוד תהיה גלויה לכל. והעיקר גאולת הרוח שתהיה במדרגה שלא היתה.

על מאורעות השנה כהכנה לקראת

ביאת משיח אם נזכה לעשות תשובה הנחוצה

השנה תשפ"א, רמז לכתוב "מֵאֲשָׁפֹת יָרִים אֲבִיזִין" שלדברי החתם סופר בפרשת בחוקתי, תהיה שנה מיוחדת לטובה, והנה החצי הראשון של הפסוק הוא "מִקִּימוֹ מְעַפֵּר דָּל" המילים 'מְעַפֵּר דָּל' בגימטריא 'משיח' בן דוד, מסתבר שהכוונה שמאורעות השנה יהיו הכנה למשיח.

רמזים לכך: חזרת הקורונה בשם חדש: 'דלתא', הקורונה בגימטריא 'בוא המשיח'. והמילה דלתא היא בגימטריא 435 והמילים משיח בן דוד היא 434.

דבר שני שקרה היא הקמת ממשלת הזדון ממשלת שינוי! המילה שינוי בגימטריא השמאל. והמילים ממשלת בנט ולפיד שרקחו את

"נְחַמְנוּ נְחַמְנוּ עַמִּי יֹאמַר אֲלֵהֵיכֶם" (ישעיהו מ' א') - לשון כפולה - "חטאה בכפליים לקתה בכפליים ומתנחמת בכפליים".

חז"ל אמרו: כאשר ראו רבי עקיבא וחבריו שועלים יוצאים מבית קדשי הקדשים, התחילו הם בוכים ורבי עקיבא משחק, ואמרו לו חבריו עקיבא נחמתנו כשהסביר להם ששמח שכשם שהתקיימה נבואת אוריה ציון שדה תחרש, כך תתקיים נבואת (זכריה ח' ד') "בֹּה אָמַר ה' צְ-בֹאֹת עַד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מְשַׁעֲנֵתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבַּי יָמִים", הבינו שהנחמה תלויה בגודל החורבן שראו באותה שעה, והתנחמו אז בנחמת העתיד.

הנחמה: מזה נראה לכאורה שנחמה היא בעיקר על העבר, וכמו שנאמר (בראשית ו' ו'): "וַיִּנְחֶם ה' פִּי עֵשָׂה אֵת הָאָדָם פְּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ". וכן (במדבר כ"ג י"ט): "לֹא אִישׁ אֵל וְיִכְזֹב וְכֵן אָדָם וַיִּתְנַחֵם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדַבֵּר וְלֹא יִקְמָנָה", דהיינו נחמה בהבנת הסיבות לחשיבות הגלות והסבל ההיסטורי.

הגאולה היא בעיקר עניין של העתיד, היינו, התחדשות התוספת של הטובה שתגיע אחר הנחמה.

אמנם לשונות ההווה 'גואל ישראל', 'ה' צורי וגואלי', לכאורה סותרת את האמור שבגאולה היא העתיד, אולם דברי המדרש שקריאת המשיח מעל גג המקדש: ענווים ענווים הגיע זמן גאולתכם, מורה שהגאולה היא אחר היות המקדש ובוא המשיח, והנחמה היא הרבה קודם כדברי רבי עקיבא הנ"ל שבנין ירושלים לבדו נחשב לנחמה.

תוספת ביאור למהות הנחמה

נחמה היא לכאורה הבנת טובת הסבל ומה שנראה כרע, היינו הבנת טובת העבר שגם כל מה שהיה נראה רע תתברר טובתו. וזה בכלל מה שאמרו (פסחים נ') שלעולם הבא מברכים רק הטוב והמטיב, ושלא כעולם הזה שעל בשורה רעה מברכים דיין האמת ועל בשורה טובה מברכים הטוב והמטיב.

אמנם ייתכן גם בעולם הזה להבין זאת כעבור זמן. כפירוש המלבי"ם לכתוב (שמות ל"ג כג'): "וַיְהַסְרֵתִי אֵת כְּפִי וַרְאִיתִי אֵת אַהֲרִי וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ" על שאלת משה: למה יש צדיק ורע לו? נענה וראית את אחורי - כעבור זמן תראה שזה היה לטובה, גם אם פני לא יראו היינו, בשעה שזה קורה לרוב לא מובן כלל הרע, שנראה באילו שזה באמת רע, הדבר מתבאר בבירור גמור בעולם הבא שהכל היה לטובה, ויש שאפשר לראות גם בעולם הזה שמה שהיה נראה רע היה לטובה.

לדוגמה: בשואה כשנודעו מימדי האסון לתלמידי ישיבת מיר בשנחאי, רצו התלמידים להבין את הנהגת הבורא בזה. נכנסו אל המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לווינשטיין צ"ל. וכשנכנסו הוא היה שקוע באותו עשה בבכי לפני ה' ולא שם לב לבאים, והם שמעו שהוא בוכה ומצטער למה הוא לא זכה כמו אותם שכנים ומכרים למות כמותם על קידוש השם, והם יצאו מחדרו ללא צורך בתשובה נוספת.

הגה"צ ר' אביגדור מילר כשדיבר על שואת יהודי אירופה, הדחים את שומעיו כשהסביר כמה היא היתה חשובה להצלת היהדות. והיום כבר רבים מבינים למפרע כמה הועילה השואה לעם ישראל, כשרואים את התוצאות החיוביות שהיו לאחר מכן,

הרב יוסף צבי בן פורת בהרצאתו החשובה (שלדעתי חובה לכל אחד לקרוא אותה) "איפה היה האלוקים בשואה" (עמ' 20) כתב: "מחותני שעבר את השואה, אמר: דע לך איש חכם, אם לא היתה השואה לא

אבדימוס הגרדי (מחכמי אומות העולם) נשאל: אם יכולים לפגוע בעם ישראל, ענה להם: צאו וראו אם תינוקות מצפצפים ומהגים בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין אתם יכולים להם שכבר הבטיחן אביהם אם הקול קול יעקב אין הידים ידי עשו.

ועד כמה חמור עניין זה אמרו במדרש איכה: ויותר הקב"ה על ג' עברות חמורות ולא ויותר על מאסה של תורה שכתוב (ירמיה ט'): על מה אבדה הארץ? "ויאמר ה' על עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרַתִי אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְלֹא שָׁמְעוּ בְקוֹלִי וְלֹא הִלְכוּ בְהִי".

מספר גימטריא על ליברמן המוביל את הגזרות ושותפיו: איווט ליברמן בגימטריא 364 שטנה 364 וכן השטן. 'מרציה' 345 בגימטריא יאיר לפיד שהשתתף בגזירות, כשחתם עמו על הסכמי קואליציה. המילה 'למזבלה' 114 בגימטריא 'כהמן' 114.

אמנם הכתוב (תהלים קי"ג ז'): "מְקִימֵי מִעֲפָר דָּל מְאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיֹוֹן", מורה על הפך הרעה שזמם ובמקום להשליך למזבלה יהיה "מְאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיֹוֹן", וכמו שכתב החתם סופר שהכתוב מוסב על השנה שלנו שהיא תשפ"א = אשפת שתהיה שנה ברוכה. מעפר דל 424 שווה משיח בן דוד.

נגד ליברמן שהוא בגימטריא 332 יתייצבו ליכוד=70 חרדים=262 סה"כ 332, כי בגללו הם הפכו לגוש אחד, ורמו לזה הגימטריא של המילים "יגער הויה בך" (שלפני מילת השטן) הן בגמ' 331 ועוד 1 הכולל=332.

נראה שרוצים לעורר אותנו, לשנן מחדש מדוע לימוד התורה כל כך חשוב, שהרי הארץ אבדה לא שלא למדו תורה אלא שלא ברכו לפני הלימוד עליה שלא היתה חשובה מספיק בעיניהם (נדרים פ"א א') וכביאור רבנו יונה ב-ר"ן שם. ומלחמה נגד דבר מחזק אותנו, כמו שאמר חכם צרפתי שבעצמו לא היו מאמין, שהכפירה עזרה לאמונה בכך שבעקבות טענות הכופרים היה המאמין צריך להתבונן ולהעמיק באמת למה הוא מאמין, כי לרוב המאמין חונק מילדות להאמין, ועל ידי הכפירה המוטחת בפניו, הוא נהפך למאמין מכוח עצמו, כי הוא חייב היה להשיב לאחרים על טענותיהם ולפחות לעצמו את פשר אמונתו.

ובדורנו, כיוון שמסלול החיים הרגיל של כל ילד חרדי, הוא חיידר, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה, כולל, רבים זורמים עם ההרגל ולא התעמקו להבין את חשיבות לימוד התורה, כי ההרגל עשה את שלו, היינו הזרימה עם המקובל בחברה בה הוא נולד, לכן כל קושי המתחדש מביא לחשבון נפש ולהתעוררות מחדשת.

להלן תזכורת קצרה בחשיבות לימוד התורה. הרמח"ל מבאר שהתורה היא כח רוחני המאיר את הנשמה, בעל התניא מבאר: כי היות והתורה מגלמת את מחשבות הבורא לכן לימוד התורה הוא התקשרות עם הבורא יותר מאשר המצוות האחרות. עמל התורה משנה את האדם ונחשב כבן ואב ואכן לומד בשיבה מכונה בן תורה! או, התורה מכונה גם כאשתו של לומד התורה, וכמו שרז"ל פירשו את הכתוב אשת חיל (משלי ל"א) והכתוב (קהלת ט' ט'): "רְאֵה הַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ כֹּל יָמֵי חַיֵּי הַבְּלָדָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כֹּל יָמֵי הַבְּלָדָה כִּי הוּא הַבְּלָדָה וְכֵן תִּהְיֶה אִתָּה עִמּוֹל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ". וחיים כנאמר בברכת קריאת שמע של ערבית: כי הם היינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה.

אמנם עיקר סיבת הלימוד היא לעשות נחת לבוראנו שבראנו למטרה זו, והוא גם להתקשר עם הבורא. והנה מוטל עלינו לקיים את מה שאמרו (אבות ב'): "דע מה שתשיב" לכן הבאנו מעט עובדות המסייעות להסביר לאחינו הטועים עד כה לימוד התורה תורם לחברה ואף לכלכלת המדינה, לא פחות מכל אדם ששירת בצבא ועובד ומשלם מיסים. דבר נפלא כבר קרה בגלל גזרות איווט ליברמן (בגימטריא השטן!) בעל עסק חילוני בתל-אביב החליט לגייס בעלי עסקים חילונים לתמוך בלומדי תורה, הוא החליט לשכנע שכל שישה

עובדה היא בגימטריא 1001 הדומה לגימטריא של המילים משיח בן יוקם 566 משיח בן דוד 434=1000.

גזרות ליברמן נגד עולם התורה נאמר (כתובות קי"א ב') דור שבן דוד בא קטיגוריה בתלמידי חכמים. והגזרות הללו היו בבין המצרים, בין המצרים תשפ"א 1228 בגימטריא הדומה לגימטריא של המילים 'כמל ממשלת שינוי', 1227 וכן המצרים בגימטריא 447 'כמל יאיר לפיד כנטי' 447 השותפים, כי בין המצרים זמן תיקון חטא העגל שהוא ריחוק מה', וחטא המרגלים הוא ריחוק מהארץ, הממשלה הזו בשני הדברים היא נגדם ולא מתקנת אותם, חוקקה חוקים נגד התורה, ויותר לערבים על דברים מרכזיים שקשורים לביטחון המדינה.

כישלונה של ממשלת בנט לפיד בחוק האזרחות המשך ההכנה למשיח שהוא ביטול השלטון החילוני

כדי שכל השותפים בקואליציה אף המתנגדים לחוק כמו מרץ ורעם בכל זאת יצביעו, הפכו את ההצבעה להצבעת אי אמון ולמרות זאת לא הצליחו להעביר את החוק בגלל שהיו 59 בעד 591 נגד והחוק נפל. וזה המשך למה שקרה בהשבעת ממשלה זו שהיו רק 60 בעד נגד 59 מתנגדים ולא היו אפילו 61 שהם רוב חברי הכנסת, וזה המשך להתפוררות השלטון בארץ לפני המשיח כאמור (סנהדרין צ"ח א'): "אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזולה מישראל" המילים מלכות הזולה הן בגימטריא עם 2 הכולל 545 השווה בבי נתניהו והלימוד לזה הוא מהכתוב "כִּי לְפָנַי קָצִיר בָּתֵּם פָּרַח וְיִבְקֹר גִּמְלֵי יְהוָה נִצָּה וְיָבֵר וְיִקְרַת הַזִּקְזִיקִים בַּמְּזֻמְרוֹת וְאֵת הַנְּטִישוֹת הַסִּיר הַתּוֹ וְהַמִּילָה זֹלֹלִים בְּגִימְטְרִיא 124 שווה לפיד ועתה ממשלתו עם בנט ממשלה שאין לה אפילו רוב ממשי בכנסת והיא עשויה טלאי על גבי טלאי שלטון רפוי ביותר שלא מצליח להעביר הרבה חוקים.

עוד הכנה למשיח שנאמר (סוטה מט) ש"בעקבתא דמשיחא תהי האמת נעדרת" שאחד מחה"כ מימינה שקר בהצבעה כפולה, והוא ממפלגת בנט שהשקר היה להם לחם חוקם שהפר את ההבטחות לבוחרים שלא יתחברו עם לפיד ולא כל שכן עם הערבים. והדבר רמוז בפתגם "לשקר אין רגליים" המילה לשקר בגימטריא 630 נפתלי בנט 631, המילה אין 61 רגליים 293 רוב החכ"ם עם 2 הכולל 293, איילת שקד שקרה באומרה שרק 1600 משפחות יאוחזו ולמעשה הובטח לרע"מ כדי שיצביעו 3000 משפחות.

כ"ז תמוז - מלכויות מתגרות זו בזו ראות מלכויות מתגרות זו בזו צפה לרגלי משיח

התקיפה של האוניה בטעות אחר שנמכרה לאחרים תקיפה המיוחסת לאירן, ולהיפך תקיפה במתקן באירן והתקפות סייבר המיוחסות לישראל, במיוחד בזמן שמתנהל משא ומתן בקשר להסכם הגרעין שנחתם לפני שש שנים בתאריך זה שהגימטריא שלהן הוא 480 כמניין ל' נקבת הסי"מ. ומקום החתימה היה בכיכר על שם תיאודור הרצל בווינה וטראמפ פרש מההסכם כיוון שהיה גרוע ועכשיו מנסה ביינד לחזור אליו. וזה מגביר את המתח בין ישראל ואירן. וחז"ל אמרו (מגילה י"ז ב') "שישית קולות שביעית מלהמנות שמינית בן דוד בא" והנה השנה הבאה היא שמיטה שהיא בגימטריא המשיח ועוד 1 הכולל והשנה הבאה היא שביעית שהיא בגימטריא תשפ"ב כמניין השנה הזאת.

מה המסר האלוקי במה שליברמן רצה לשלוח את ביבי והחרדים במרציה למזבלה ועכשיו החליט לפגוע בסבסוד למעונות יום לילדי אברכים, ועוד גזרות שבדרך ר"ל

גזרות נגד לימוד תורה הוא דבר שמסכן לא רק את עם ישראל אלא את העולם כולו, כי לימוד התורה הוא מקיים את העולם כולו ככתוב (ירמיה לג' כה'): "בַּהּ אָמַר יְהוָה אִם לֹא כָרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה יִקְוֹת שְׂמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי". ועוד יותר הלימוד מחזיק את היהודים,

מודעות אבל ר"ל, אין הן עושות הרושם האמתי, וזאת כפי שהגדירו חכמי הנפש: הרגשת האדם כלפי המוות, היא, שיש חברה של אנשים מתים, אבל הוא לא נרשם להיות חבר בחברה ההיא, כך גם מרגיש מי שאינו דתי לגבי קיום המצוות.

לכן עלינו להסתכל על החילוני, כאדם שנולד בעל מום כחסר יד ר"ל, ובידינו לרפא אותו אם לא נשגה. וזה מחייב אותנו: א. לקיים בו מצוות "וְיָאָהֲבֶהָ לְרַעְדָּהּ בְּמוֹדָהּ" (ויקרא יט' יח'), היינו שמה שאנו קשורים עמו, הוא משום שהוא בן של הקב"ה שזקוק לעזרה. כך נתחייב לעשות למענו את כל המתחייב ואף שאנו נפסיד בגלל זה, גם אם עלולים להפסיד ברוחניות את הזמן שמעניקים לאחרים, כי זה פיקוח נפש, כמו שלימדו חז"ל: "שקשה המחטיאו יותר מההורגו" וכן להפך.

נכבד אותו כאילו הוא שווה בשווה לנו, שבאמת, מי יודע, מי יותר חשוב כלפי הקב"ה?! כי אנו שיודעים את האמת ורחוקים משלמות, יתכן שהתביעה עלינו היא הרבה יותר חמורה מאלה שנולדו במשפחה חילונית, כמו שהוכיח רבי חיים מבריסק, מההלכה; שאם אומרים לצדיק הדור: הרוג את הקל שבדור, אחרת נהרוג אותך. חייב למסור את נפשו לא להרוג אותו, כי מי יודע אם אתה יותר חשוב לפני הקב"ה.

והזולת חש, אם זה שעומד מולו הוא חש רגש עליונות עליו בגלל שהוא שומר תורה ומצוות, ואז קשה לו לקבל ממנו. קל וחומר שלא נראה לו עליונות עליו, ודווקא במקרה כזה שמתייחסים אליו כשווה, הוא חופשי להרגשת מעלת מי שעומד מולו, כי אין כאן תחרות סמויה המונעת ממנו לראות את מעלת הזולת, לעומת תחרות תת הכרתי שנוצרת כאשר הזולת מרגיש התנשאות עליו. ב. נדאג באמת למי שעמו אנו עוסקים, זה כולל התעניינות כנה במה שהוא רוצה שנטול חלק בסיפורים המציקים, לו ולא נזלזל בשום דבר. נביא כאן את מליצה של הגאון ר' יחזקאל אברמסקי, למה קילו אדמו"ר חסידי שוקל יותר משני קילו רב? והתשובה היא, האדמו"ר נותן לו גם קוגל! וההסבר: כשהוא מקבל ממך דבר גשמי שהוא דבר המוכר לו, הוא חש שבאמת כוונתך לעזור לו. מה שאין כן ברוחניות בלבד, משתי סיבות:

א. את הרוחניות הוא פחות מכיר מאשר את הגשמיות. ב. ועוד יותר, זה מסלק ממנו את החשש שבתת המודע, שהרב רוצה להגדיל את חלקו בעולם הבא שלו על גביו, שהרי דואג לו באמת. לכן השתתפות בצער הזולת ובשמחתו ובדאגתו בכנות, היא אחת מסודות ההצלחה להשפיע על השני, וזה בכלל מה שאמרו חז"ל "אם אין קמח אין תורה" גם בבחינה זו, שדאגה רק לרוחניות הזולת בלא לדאוג לגשמיות אינה מספקת. ולכן אברהם אבינו תחילה האכיל והשקה את אורחיו ורק אחרי כן לימדם את האמונה באלוקים

ואמרו רז"ל: "גדול המלבין שיניים לחבירו ממשקהו חלב". היינו יחס חם הוא יותר חשוב לו יותר מאוכל, וזה גם בכלל "הקוגל של האדמו"ר", שדואג גם לענייני החומר של הפונים אליו. כמוכן גם הנאה גשמית כמו הגשת שתייה וכדומה היא 'הקוגל הגשמי', וההתעניינות והעזרה הנפשית היא 'הקוגל הנפשי'.

ב. במקרה וצריך להעיר לזולת, ישנה סכנה שהוא ירגיש שני דברים שליליים; האחד, שהוא כלי ריק ואז נוצרת התנגדות פנימית נגד הנאמר. שנית, הוא עלול להרגיש טינה כלפי האומר, משום שהוא בתת הכרה חושש שהוא מתנשא עליו. לכן אם צריך להעיר לזולת, עלינו להשתמש בכללו של השלי"ה שביאר

בעלי עסק חילוניים יתמכו בלומד תורה אחד. ואם כן חובה כפולה לקרב את אחינו הרחוקים שהם תינוקות שנשבו בחברה הכללית ונשמתם מבקשת לחזור למקורם.

דע כיצד להשיב

במשנה אבות פרק ב' נאמר: "הווה שקוד ללמוד תורה ודע מה שתשיב לאפיקורס". ובכלל דע מה שתשיב, כלול גם – והוא לא פחות חשוב – דע איך להשיב! כי הגשת התשובה לא בצורה הנכונה, יכולה להיות גרוע יותר.

החובה לדעת מה לענות, היא משתי סיבות: האחת קידוש השם ומניעת חילול ה', שלא יראה האפיקורס חלילה צודק, אלא אדרבה תשובה לעניין יכולה להוסיף כבוד שמים, ועל כך נאמר (משלי כו' ה'): "עֲנֵה כְּסִיל בְּאֹזְלָתוֹ פֶּן יִהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינָיו". והשנייה טובת השואל, שאנו מצווים להעמידו על האמת! לכן, גם אם הוא שואל דברים נוראים כמו כפירה וכולי, לא להשתיק אותו אלא לתקן אותו.

א. אין לענות תשובה כשאין הדבר ברור לך באמת. אין זו כלל בושא לומר איני יודע תשובה, להפך אמרו (מסכת ברכות ד' א'): "למד לשונך לומר איני יודע" ויש לנמק לפי העניין: או כי לא חשבת בנושא, או לא עסקתי בענין, אחשוב או אשאל את מי שעסק בזה. מי שחושב שהוא חייב לענות על כל דבר ולכן הוא מנסה לענות גם כשהתשובה לא ברורה לו, הוא אינו צודק, לכן אמרו "ודע מה שתשיב" וכל שאינך יודע את התשובה הראויה אל תענה, אבל אתה יכול להתדיין עמו, באם אתה סבור שיש סיכוי אמתי, שתוך כדי דיון תוכל להניח את דעת השואל.

ב. צורת ההגשה: "דברי חכמים בנחת נשמעים" משום שתי סיבות: א. כבוד המשיב, דברים הנאמרים בנחת מביעים ביטחון עצמי ושליטה בחומר. מי שצועק אפילו כשהשני מדבר דברים מרגיזים, משדר חוסר כבוד עצמי. וגם משדר שאינו בטוח במה שאומר, ולכן בצעקה הוא רוצה להכריח את השני לקבל את דעתו מבלי לשכנעו.

ב. כבוד הזולת אדם מקבל דברים רק ממי שבעיניו הוא ראוי לכך, וגם מקבל דעה רק ממי שמכבד אותו.

ג. למי יש לענות: כתוב (משלי כו' ד'): "אל תען כְּסִיל בְּאֹזְלָתוֹ, פֶּן תִּשְׁוֶה לוֹ גַם אֶתָּה"; ובגמרא נאמר על הנאמר במשנה "ודע מה שתשיב לאפיקורס" שלא מדובר באפיקורס יהודי, משום שאם יענה לו כל שכן דכפר טפי, כי הוא יודע את האמת ומורד בה. עמו יש לנהוג כאמור בהגדה של פסח שאומרים לרשע, אומרים: בעבור זה עשה ה' לי, לי ולא לו אלא לאחרים ועושים באופן שהדברים יגיעו לאוזניו. אומרים לתם תשובה על דברי הרשע שהתריס ואמר: מה העבודה הזאת לכם!... אילו היה שם [לא אילו היית שם בלשון נוכח], לא היה נגאל.

אולם בימינו, אין כמעט אפיקורסים! וכולם בכלל תינוקות שנשבו כדעת החזון איש. ואלה שעוסקים עם בעלי התשובה יכולים להעיד על כך, שההסתכלות שלהם על שומרי התורה, היא כמו על שבטים באפריקה שיש להם מנהגים משלהם שעבר עליהם הכלח. והם גם סבורים שכל מי שלא קבל על עצמו להיות דתי אין התורה מחייבת אותו. והדוגמה לזה: מה שהקב"ה עשה שהעלים את הרגשת המוות מבני אדם, כדי שאדם יבנה בית ויטע כרם, לכן אפילו כשרואים

סוהר ולא עוזרים סוציאליים, לא תשלומי פיצויים של חברות הביטוח, פחות הוצאות על שמירת הרכוש כמו שאכן היא המציאות בערים החרדיות, בגלל הכוללים נחסך למדינה הון עתק. ועוד עם ישראל צורך בעלי מקצוע ייחודיים שהכולל מספק וחוסך לשלטונות הוצאות עצומות: שוחטים, מוהלים, סופרי סת"ם, רבנים, דיינים, מדריכי נישואין, עורכי נישואין.

מדוע להוליד ילדים כשאין אפשרות לגדלם ברווח:

כיוון שאורח החיים שלנו צנוע, בגד שוב[שימוש בבגדים ישנים] בילויים פשוטים, אין מסעדות יוקרה וכולי וישנה עזרה הדדית כמו גמ"ח-ים למיניהם, מכירות מוזלות, זה מאפשר להם לגדול בצורה בריאה כפי שהעובדות בשטח מוכיחות. ויתרה מזו, ריבוי הילדים בונה חברה חזקה יותר, וכשצריך לאזן את מספר היהודים מול הערבים משתמשים בחרדים כמו הר יונה שנועד להציל את נצרת עילית.

למה לא לומדים השכלה הנצרכת לפרנסה: תשובה לכך

ראה למעלה אות ג', אודות חשיבות לימוד התורה. ועוד מורים למקצועות האלה היו לא מעטים, כאלה שהשפיעו לרעה מבחינה דתית וענין שמירת היהדות חשוב לנו מכל.

האם הטלת עול הפרנסה וגדול הילדים על האישה

הוא דבר נורמלי? בהחלט שלא. בכתובה מתחייב הבעל לפרנס את האישה, ולא האישה את המשפחה, אולם נס דורנו, שהנשים דורשות שהבעל יעסוק בתורה, כי חשיבות לימוד התורה הפכה לעיקר באופן מיוחד בחברה החרדית, נס שמימי כדי להציל את הדור, ובניגוד לדורות קודמים שערך הגבר היה תלוי בפרנסתו, אצל החרדים בימינו, ככל שהוא שקוע בלימודו ומנותק מהעולם ערכו עולה יותר. אולי קיימת גם סיבה תת הכרתית שגשש שמחות לקבל על עצמן את עול הפרנסה. בעולם הפרוץ כשלנו, האישה בטוחה שבעלה הלומד תורה הוא כולו שלה. והעובדות מעידות על האמהות מרובות הילדים, שמצליחות בס"ד, לגדל משפחה וילדים בריאים בנפשם ומוצלחים, ואין העול הכפול מזיק לילדיהם.

לעילוי נשמת מִיֶּשָׁה בן תַּמָּרָה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 052-718-9446

ספרי רבנו על המדף:

1. "דבר חודש בחודשו" ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר,
2. ספר איכה - עם פרוש דבר ירושלים, 3. בינו שנות דור ודור,
4. פרקי אבות עם פרוש דבר ירושלים, 5. ציפית לישועה, 6. פירוש תפילה מ-מה טובו עד ברוך שאמר, 7. ביאורי הברכות שאינן נמצאות בתפילות הקבועות, 8. דבר בעתו, 9. אבלות החורבן - הלכות, 10. אבלות החורבן - השקפה, 11. ימות עולם, 12. פתח לדופקים בתשובה, 13. מתמיכת הציונות ודעיכתם.

ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955.

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלוניים לפלאפון.

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל - איגוד שומעי לקחו של רבינו: eezugs@gmail.com

את הכתוב (משלי ט' ח') "אַל תִּזְכָּח לֵץ פֶּן יִשְׁנָאֲךָ הַזֵּכֶה לְהִקָּם וַיִּאָּהֲבֶךָ". כשאתה מוכיח את הזולת, אל תאמר לו: אתה נוהג כלץ, אל תעשה כך, כי אז הוא ישנא אותך, אלא אמור לו; אתה שהינך חכם וחשוב - הרי מעשה זה לא לכבודך. כך שמרת על כבודו, יצרת בלבו חשק, לשמור על המעמד שהראית לו שיש לו בעיניך.

בדרך כלל, אין לגעור באף אדם, אלא תן לו להבין לבד - שלא ראוי לו לנהוג כך. בעניין דומה ישנה אמירה אמריקאית יפה: "אל תמכור לי, אני רוצה לקנות לבד!", פירוש הדבר: אדם לא רוצה שיכתיבו לו או יכפו עליו דברים, והוא רוצה לקנות לבד! היינו, שזה יבוא אחר השתכנעות פנימית ובכמות שהוא מסוגל לקלוט.

תלמיד חכם צריך לשמור על כבודו, כי הוא מייצג את התורה בעיני הצבור. לכן אם נמצא רבב על בגדו חלילה הוא נענש קשות כי גרם להתרחקות מהתורה אצל הרואים אותו. ואם בלבוש שהוא אינו העיקר שבאדם, כל שכן שצריך להקפיד בהתנהגותו ודיבורו, חשוב מאד ליכור את הכלל שלימדה התורה: "דברי חכמים בנהת נשמעים" גם שהשני אומר דברים ללא טעם ואף מרגיזים, המתאפק ועונה בנחת רוח רק מרוויח, כי כאמור למעלה, לרוב הצעקה מוכיחה שהיא מחליפה את הטיעון האמתי שאינה קיימת אצל הצועק. ואז דבריו אינו משכנע ואז הוא רוצה בצעקתו להכריח את השני לקבל את דבריו...".

תפילת רבי נחוניא בן הקנה הנאמרת לפני תחילת הלימוד, צריכה להיאמר ביתר כוונה - כשעוסקים בנשמות קדושות כמו התינוקות שנשבו שרוצים קשר כל שהוא עם עמו של ה'. ונוסיף בתפילה: שנוכה לקרבם לאבינו שבשמים. ושלא נרגיש עליונות חלילה על מסכנים האלו, ונדע לכבדם למרות מצבם הנוכחי.

ג. מדוע חרדים אינם נושאים בנטל הציבורי בצבא

ובעבודה: טעות גדולה היא השאלה הזו. כי מי שלומד תורה הוא נושא יותר מכל ציבור אחר בנטל. חייל בצבא, אף שהוא עושה דבר גדול בזה שהוא מגן על חיי התושבים כרגע, לעומתו, לומד התורה מגן על האומה לנצח [מלבד זכות התורה שיתכן והחילוני אינו מבין מהו]. העובדה היא שבמקום שיש לומדי תורה, העם ממשיך להתקיים כעם ישראל. ולעומת זאת, חייל חילוני פתוח לרדת מהארץ, כך הוא מאבד את הקשר לארץ, וכן הוא עלול לשאת נכריה, ובזה הוא מתנתק מהאומה, כי בניו מהנכרית אינם יהודים. לפיכך השירות של לומדי התורה, הוא הכרחי לקיום עם ישראל כעם מיוחד. והוא גם מקריב לשם כך - פרנסה ברווח, וגם מוותר על הרבה הנאות ונוחות שקיימים בעולם הכללי והוא מתמסר ללימוד יומם ולילה דבר המצריך הרבה מאמץ.

סיבה נוספת לאי יציאת החרדים למסגרות כלליות: היא הסכנה הרוחנית הקיימת במסגרות ההם, וקשה המחטיאו יותר מההורגו.

איך הכוללים עוזרים לכלל ישראל? אמנם אנו יודעים,

שהעולם עומד על לימוד התורה, אבל להם יותר כדאי להסביר כפי שנכתב למעלה אות ג'. ולהוסיף: בכל מקום שאברכים נמצאים, אחוזי הפגיעה יורדים דרמטית, והעזרה לחברה היא עצומה, אין צורך כמעט בשוטרים ותחנות משטרה, לא בתי